

ATZINUMS PAR
IZMAIŅU NOVĒRTĒŠANU AKREDITĒTĀ STUDIJU VIRZIENĀ

BIZNESA AUGSTSKOLA TURĪBA

Studiju virziens "Informācijas un komunikācijas zinātnes"

**Profesionālā maģistra studiju programma "Sabiedriskās attiecības"
Izglītības klasifikācijas kods 47342**

Informācija par ekspertu

Vārds	Lolita	Uzvārds	Stašāne
Darbavieta	Swedbank Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultāte	Amats	Komunikācijas un ilgtspējas pārvaldes vadītāja lektore
Grāds/ profesionālā kvalifikācija		Mg.sc.comm	
Apliecinu, ka, vērtējot studiju programmu, man NAV interešu konflikta			<i>Paraksts</i>

Novērtēšanas vizītes datums: 2022.gada 21.marts

Atzinums sniegts, pamatojoties uz vizītes laikā gūtajām atziņām un veiktajiem novērojumiem un šādiem avotiem:

- Biznesa augstskolas Turība (turpmāk – BAT) iesniegums nr. 1.1.-07/5 par studiju programmas nosaukuma maiņu;
- BAT iesniegums (nr. 1.1.-07/335) ar papildinformāciju par maģistra programmas nosaukuma maiņu;
- BAT studiju virziena "Informācijas un komunikācijas zinātnes" novērtēšanas ietvaros sniegtie studiju kursu apraksti;
- Expert group joint opinion (ekspertu ziņojums saistībā ar studiju programmas akreditāciju 2021.gadā);
- Stratēģiskās komunikācijas vadītāja profesijas standarts, kas saskaņots Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes 2020. gada 28. februāra sēdē, protokols Nr. 2;
- Ministru kabineta noteikumi Nr.512 "Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu";
- Augstskolu likums;
- BAT mājaslapa www.turiba.lv;
- BAT Senāta sēdes 22.03.2022 protokols Nr.3;

- Maģistru programmas “Sabiedriskās attiecības” specializācijas “Digitālā un multimediju komunikācija” apraksts;
- Papildu iesniegtajiem četriem kursu aprakstiem (“Risku un krīzes komunikācija”, “Integrētās mārketinga komunikācijas stratēģijas”, “Cilvēkresursu vadība”, “Finanšu vadība”);
- novērtēšanas vizītes laikā intervijās ar BAT pārstāvjiem iegūtā informācija.

1. Informācija par augstskolas plānotajām izmaiņām

Biznesa augstskola Turība (BAT) profesionālā maģistra studiju programma "Sabiedriskās attiecības", Izglītības klasifikācijas kods 47342, studiju virziens "Informācijas un komunikācijas zinātnes" ir akreditēts līdz 2027. gada 28. oktobrim.

Iesniegumā nodibinājumam “Akadēmiskās informācijas centrs” (turpmāk – AIC) BAT lūdz **mainīt studiju programmas nosaukumu no “Sabiedriskās attiecības” uz “Stratēģiskās komunikācijas vadība”** (angliski, “*Strategic communication management*”).

Nepieciešamās izmaiņas BAT pamato ar jauna profesijas standarta izstrādi un apstiprināšanu, kā arī esošā profesionālās maģistra studiju programmas nosaukuma dublēšanos ar tādu pašu bakalaura studiju programmas nosaukumu (“Sabiedriskās attiecības”). Tāpat BAT skaidroja, ka, ieviešot minētās izmaiņas studiju programmas nosaukumā, tiks īstenotas akreditācijas ziņojumā ietvertās ekspertu rekomendācijas.

Papildus tam BAT skaidrojumā norāda, ka netiks veiktas izmaiņas studiju programmas saturā, jo tas regulāri ticis uzlabots un pilnveidots, kā arī nodrošina normatīvajos aktos minētās prasības.

2. Vizītes gaitas un tikšanās ar augstskolas pārstāvjiem pārskats

Novērtēšanas vizītes laikā BAT telpās Rīgā, Graudu ielā 68, Senāta zālē (C205) notika:

- tikšanās ar studiju virziena un programmas vadību: Uzņēmējdarbības vadības fakultātes dekāni, Uzņēmējdarbības vadības fakultātes prodekāni un Komunikācijas virziena vadītāju, un maģistra programmas vadītāju (attālināti);
- tikšanās ar studiju programmas mācībspēkiem (diviem klātienē un vienu attālināti);
- tikšanās ar studentiem (vienu klātienē, vienu attālināti) un absolventiem;
- noslēguma tikšanās ar studiju virziena un programmas vadību.

Tikšanās laikā ar BAT studiju virziena un programmas vadību tika precizēti jautājumi par nepieciešamību mainīt maģistra studiju programmas nosaukumu no “Sabiedriskās attiecības” uz “Stratēģiskās komunikācijas vadība”, kā arī pamatojumu kursa satura atbilstībai jaunajam nosaukumam. Augstskolas pārstāvji atzina, ka nosaukuma maiņa varēja tikt apvienota ar nesen notikušo akreditācijas procesu, taču dažādu tehnisku un administratīvu iemeslu dēļ tas netika izdarīts, lai arī kursu saturs tiek atjaunots un veidots tā, lai atbilstu gan jaunākajām komunikācijas tendencēm, gan prasībām darba tirgū. Tāpat tika atzīmēts, ka tikai nepilnus divus gadus atpakaļ ir tapis jaunais Stratēģiskās komunikācijas vadītāja profesijas standarts, kura izveidē darbojusies arī maģistra studiju programmas vadītāja (ir minēta kā profesijas standarta

izstrādes darba grupas vadītāja arī minētajā dokumentā). Gan programmas vadītāji, gan pasniedzēji apliecināja, ka notikušas vairākas darba grupas, kuru ietvaros bijušas sarunas gan ar darba devējiem, gan nozares ekspertiem un absolventiem par esošo studiju satura novērtējumu un tā attīstīšanas iespējām (saskaņā ar ieteikumu no ekspertu akreditācijas ziņojuma).

Augstskolas mācībspēki, no kuriem vairāki ir ne tikai akadēmiskās vides pārstāvji, bet vienlaikus ir arī nozares profesionāļi un darba devēji, atzina, ka jaunā programmu nosaukumu loģika veido pēctecību un palīdz orientēties BAT piedāvājumā. Sabiedriskās attiecības kopumā ir šaurāka nozares uztvere, kā arī to īstenošanai daudzos gadījumos pietiek ar taktiskāku risinājumu pārzināšanu, kamēr maģistra līmenī biežāk tiek sagaidīta stratēģiska pieeja, prasmes un zināšanas. BAT mācībspēki atzīmēja, ka ikdienā gan paši seko līdz jaunākajiem nozares pētījumiem, gan virza maģistra programmas studentus tos apgūt un pielietot savos pētījumos. Gan programmas vadība, gan mācībspēki uzsvēra nepieciešamību mainīt programmas nosaukumu, lai tā precīzāk apzīmētu jau esošo programmas saturu. Tāpat tika izteikta sapratne par nepieciešamajiem papildinājumiem, no kuriem daži ir ieviešami salīdzinoši vienkārši (piemēram, jau esošu maģistra studiju programmas “Biznesa psiholoģija un cilvēkresursu vadība uzņēmējdarbībā” kursu par cilvēkresursu un finanšu prātību iespējamību nākotnē piemērot tieši šīs programmas vajadzībām).

Vizītes ietvaros tika minēti arī vairāki citi uzlabojumi, kas plānoti programmas pilnveidošanai, piemēram, specializācija digitālajā un multimediju vadībā, hibrīdlekciju piedāvājuma izstrāde, vieslektoru piesaiste un citi.

Tikšanās laikā ar studentiem un absolventiem tika pārrunāta mācību programma un pieejamie resursi studijām un pētniecībai, kas tika novērtēti pozitīvi. Studenti uzsvēra vairākus kursus, kas devuši būtisku ieguldījumu tālākajā profesionālajā izaugsme (gan studentes, gan absolventes ir nodarbinātas personas), starp tiem minot gan lobēšanu un krīžu vadīšanu, gan plašu izpratni par dažādiem juridiskiem un starpdisciplināriem tematiem. Studiju laikā iegūtās zināšanas palīdzējušas iegūt vadības līmeņa amatus vai apgūt prasmes, kas palīdz vadīt savu biznesu vai uzņēmumu.

Gan mācībspēki, gan studenti un absolventi stāstīja par maģistra darbu tēmām, kas jau ir saistītas ar dažādu vadības pieeju, tai skaitā, stratēģiju analīzi, novērtēšanu un izstrādāšanu, un šo virzienu ir paredzēts turpināt.

Noslēguma tikšanās laikā tika pārrunāts studiju virziena un programmas vadības redzējums par tālāko studiju programmas pilnveidošanas īstenošanu gan uzlabojot kursa aprakstus, gan izstrādājot nepieciešamos papildinājumus saistībā ar Stratēģiskās komunikācijas vadītāja profesijas standartā minētajām zināšanām, prasmēm un kompetencēm.

3. Plānoto izmaiņu analīze un ietekme uz studiju procesu un tā kvalitāti, kā arī izmaiņu atbilstība normatīvo aktu prasībām

Tā kā programmas nosaukuma izmaiņu dēļ nav paredzētas būtiskas izmaiņas studiju saturā, savukārt studiju virziena akreditācija notikusi mazāk nekā pirms gada, ir grūti novērtēt iespējamo tūlītējo ietekmi uz studiju procesu un tā kvalitāti.

Studiju virziena novērtēšanas ziņojumā eksperti norādījuši, ka maģistra programma turpina profesionālo sabiedrisko attiecību virzienu, nu jau nākamajā izglītības līmenī un programmā iegūstamā kvalifikācija ir Stratēģiskās komunikācijas vadītājs, kas atbilst 2020.gadā apstiprinātajam profesijas standartam. Tāpat eksperti norāda, ka iegūtā kvalifikācija ir plašāka par studiju programmas nosaukumu (“Sabiedriskās attiecības”).

Izskatot maģistra programmā ietvertos studiju kursus, var secināt, ka tie nodrošina zināšanas, kas nepieciešamas Stratēģiskās komunikācijas vadītāja amata lomas izpildei. Studiju programma nodrošina iespēju studentiem apgūt akadēmiskās un profesionālās zināšanas, prasmes un kompetences, kas atbilst augstākās izglītības kvalifikācijas prasībām. Studiju programmas mērķi un kursu ietvaros apgūstamais saturs ir virzīti uz Stratēģiskās komunikācijas prasmju attīstīšanu un spēju tās pielietot profesionālajā darbībā.

To, ka programma atbilst maģistra līmeņa pamatvajadzībām un studiju kursi ir izstrādāti pietiekami kvalitatīvi, savā studiju virziena novērtēšanas ziņojumā norāda arī eksperti.

Stratēģiskās komunikācijas vadītāja profesijas standarts nosaka spēju veikt tādus pienākumus kā stratēģiski, radoši un inovatīvi plānot, izstrādāt un vadīt sabiedrisko attiecību un komunikācijas stratēģiju atbilstoši organizācijas mērķiem; vadīt pētījumus, analizēt, novērtēt un pilnveidot sabiedrisko attiecību un komunikācijas aktivitātes; prognozēt krīzes un riskus, vadīt krīzes komunikācijas komandu; konsultēt organizācijas vadību par stratēģiskās komunikācijas jautājumiem; vadīt multimediju un moderno tehnoloģiju izmantošanu komunikācijā; plānot, vadīt, kontrolēt un motivēt sabiedrisko attiecību struktūrvienības darbu, saskaņojot savu darbību ar organizācijas vadītāju un sadarbojoties ar organizācijas citu struktūrvienību vadītājiem. BAT profesionālās maģistra studiju programmas saturs ir veidots atbilstoši minētajām prasībām un tās absolventu prasmēm vajadzētu būt saskaņā ar profesijas standartā noteiktajām zināšanām, prasmēm un iemaņām.

BAT savā skaidrojumā apliecina, ka atsevišķu studiju kursu nosaukumu maiņa (dažos gadījumos – precizēšana) tiks veikta 2022./2023.studiju gadā, ievērojot normatīvo aktu prasības (MK Nr.512 “Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”, MK Nr.793 “Studiju virzienu atvēršanas un akreditācijas noteikumi”, “Augstskolu likums”), kas ļauj paredzēt pozitīvas izmaiņas, normatīvajos aktos atļautajā apjomā un kārtībā. BAT Senāta sēdes 22.03.2022 protokols Nr.3 apliecina, ka augstskola ir izstrādājusi un apstiprinājusi normatīvo dokumentu “Studiju kursu izstrādes un aktualizācijas kārtība”, kas nosaka prasības studiju kursa apraksta un noteikumu izstrādei.

Šo apliecināja arī sarunas ar studiju virziena un programmas vadību, un jau tika minēti konkrēti kursi, kuru nosaukumu precizēšana novērsīs studiju kursu dublēšanos bakalaura un maģistra programmā (kā piemērs tika minēts kurss “Krīzes komunikācija”, kas tiks pārsaukts par “Risku un krīžu komunikāciju” – šī kursa nosaukuma maiņu rekomendēja arī eksperti studiju virziena novērtēšanas ziņojumā). Šādi un līdzīgi kursu nosaukumu precizējumi gan skaidrāk apzīmēs kursa saturā ieplānoto, gan saskanēs ar profesijas “Stratēģiskās komunikācijas vadītājs” standartā definētajām zināšanām un kompetencēm. Jaunie kursu nosaukumi bija minēti arī BAT divos papildus iesniegtajos kursu aprakstos – “Risku un krīzes komunikācija” un “Integrētās mārketinga komunikācijas stratēģijas”.

Jaunās maģistru programmas nosaukumam iederīga būs arī specializācija “Digitālā un multimediju komunikācija”, kurai šobrīd tapis īss apraksts un tiek minēts, ka tā tiks ieviesta

2022./2023.studiju gada 2.semestrī. Specializācijas studiju kursi “Komunikācijas stratēģiskā vadība multimediju vidē”, “Digitālā komunikācija un sociālo mediju mārketingss”, “Grafiskais dizains un vizualizācija” un “Komunikācijas psiholoģija” vismaz pēc nosaukumiem atbilst studiju programmas jaunajam nosaukumam un specializācijai. Arī specializācijas ieviešana ir minēta studiju virziena novērtēšanas ziņojumā ietvertajā analīzē.

Izvērtējot Stratēģiskās komunikācijas vadītāja profesijas standartu un salīdzinot to ar studiju saturu, ir novērojamas pāris tēmas – cilvēkresursu un finanšu vadība – kas pašreizējā mācību programmā ir apskatītas daļēji, kamēr profesijas standarta 4.5 sadaļa nosaka virkni konkrēti nepieciešamu prasmju un zināšanu. Šo tēmu visaptveroša iekļaušana mācību programmā nodrošinātu absolventiem priekšrocības darba tirgū un būtu labi pielietojamas komunikācijas vadītāja amata pildīšanā.

Studiju programmas nosaukuma maiņa var palīdzēt piesaistīt jaunus studentus gan no Latvijas, gan ārvalstīm, vienlaikus tikai nosaukums nebūs izšķirošais faktors, kas garantēs lielāku studentu interesi par šo programmu.

Papildus, analizējot kursu aprakstus, tika konstatētas vairākas nepilnības, kas nav saistītas ar programmas nosaukuma maiņu, tomēr būtu uzlabojamas kopējās mācību programmas pilnveides vārdā. Vairākos kursa aprakstos atrodami pārāk geri literatūras saraksti, novecojusi mācību literatūra, kā arī neprecizitātes saistībā ar grāmatu izdošanas gadiem (piemēram, ir kurss ar 18 obligāti izmantojamām grāmatām, starp kurām ir literatūra, kas izdota pirms 2000.gada, tāpat ir kursi, kuros grāmatām nav norādīts izdošanas gads vai tas norādīts kļūdaini).

4. Secinājumi

Izvērtējot iesniegtos studiju kursu aprakstus un novērtēšanas vizītē dzirdēto, iepazīstoties ar studiju virziena novērtēšanas ekspertu viedokli, kas rakstīts kopīgajā atzinumā, kā arī salīdzinot plānotos studiju rezultātus ar Stratēģiskās komunikācijas vadītāja profesijas standartu var secināt, ka esošās profesionālās maģistra studiju programmas “Sabiedriskās attiecības” saturs pēc būtības atbilst jaunajam studiju programmas nosaukumam “Stratēģiskās komunikācijas vadība”.

BAT ir ņēmuši vērā studiju virziena novērtēšanas ziņojumā minēto fokusa grupu (tika īstenotas kā tikšanās) organizēšanu, lai iegūtu atgriezenisko saiti par programmas saturu un nepieciešamajām izmaiņām. Tāpat, saskaņā ar ieteikumu, ir mainīts studiju kursa “Krīzes komunikācija” nosaukums uz “Risku un krīzes komunikācija”.

Vienlaikus jānorāda, ka programmā ir uzlabojamas un papildināmas lietas, lai padarītu studiju programmu pilnvērtīgāku. Galvenokārt tas attiecas uz Stratēģiskās komunikācijas vadītāja profesijas standartā ietverto 4.5 sadaļu, kas apraksta nepieciešamās prasmes, attieksmes, zināšanas un kompetenci cilvēkresursu un finanšu vadībā, kas pašreizējā studiju saturā nav iekļauti. Pēc satura līdzīgi ir profesionālās maģistra studiju programmas “Biznesa psiholoģija un cilvēkresursu vadība uzņēmējdarbībā” ietvaros tiek docēti kursi, kuros ir skatīti dažādi cilvēkresursu un finanšu vadības jautājumi, taču tās ir pārāk vispārīgas un neaptver profesijas standartā minētās Stratēģiskās komunikācijas vadītājam nepieciešamās zināšanas un prasmes. Tāpat būtu jāpārskata un jāatjauno studiju kursu apraksti, kuros ir pārāk daudz pamata literatūras avoti, kā arī neakadēmiski avoti vai novecojusi literatūra.

5. Rekomendācijas

- Apstiprināt programmas nosaukuma izmaiņas no pašreizējā nosaukuma “Sabiedriskās attiecības” uz “Stratēģiskās komunikācijas vadība”.
- Īstermiņā:
 - pārskatīt kursu aprakstos minētos literatūras sarakstus, aizstājot mūsdienu stratēģiskās komunikācijas mācību materiālus ar jaunākiem un akadēmiski atzītiem autoriem un avotiem;
 - pārskatīt kursu aprakstos minētos obligāti izmantojamās avotus un samazināt to skaitu līdz studentiem apgūstamam apjomam (līdz 5 vai mazāk vienībām);
 - turpināt regulāras tikšanās ar dažādām iesaistītajām pusēm (darba devējiem, nozares profesionāļiem, studentiem u.c.), lai iegūtu atgriezenisko saiti par programmas uzlabojumiem, kā arī turpināt pilnveidot saturu ar mūsdienu informācijas videi atbilstošām zināšanām un prasmēm.
-
- Līdz nākamajai akreditācijai:
 - izstrādāt jaunus studiju kursus (vai pielāgot kādus no esošajiem), kas ļautu studentiem apgūt prasmi plānot un vadīt stratēģiskās komunikācijas darbam paredzētos resursus, analizējot un novērtējot resursu izmantošanas lietderību; plānot un administrēt sabiedrisko attiecību un komunikācijas struktūrvienības budžetu; vadīt sadarbību ar ārējiem konsultantiem un komunikācijas ārpakalpojuma sniedzējiem (pamatojoties uz profesijas standarta 4.5 sadaļu). Šobrīd esošie maģistra studiju programmas “Biznesa psiholoģija un cilvēkresursu vadība uzņēmējdarbībā” ietvertie kursi var būt kā pamats, uz kura šos kursus veidot.
- .

Lolita Stašāne, Mg.sc.comm.

Rīgā, 12.04.2022.